ZU 1972 ZHETYSU UNIVERSITY

Jetisý ýnıversıteti

№6 (243)
28 maýsym
2024 jyl

JETISÝ OBLYSTYQ QOǴAMDYQ-SAIASI JASTAR GAZETI
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ МОЛОДЕЖНАЯ ГАЗЕТА ОБЛАСТИ ЖЕТІСУ

28 МАУСЫМ – БҰҚАРАЛЫҚ АҚПАРАТ ҚҰРАЛДАРЫ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ КҮНІ

БАСПАСӨЗ – ҰЛТТЫҢ ҮНІ, РУХТЫҢ ЖЫРЫ

Елімізде 28 маусым – Бұқаралық ақпарат құралдары қызметкерлерінің төл мерекесі.

Мереке 2011 жылдан бастап жыл сайын атап өтіледі. Бұл күн 1991 жылы 28 маусымда «Баспасөз және басқа да бұқаралық ақпарат құралдары туралы» алғашқы ұлттық заңның қабылдануына байланысты таңдалды.

Бұқаралық ақпарат құралдары – билік пен халық арасындағы байланыстырушы көпір. Француз жазушысы Оноре де Бальзак баспасөзді «төртінші билік» деп тегін атамаса керек.

Қоғамда газет-журналдың рөлі орасан. Журналдар, газеттер – ғылым мен мәдениеттің барлық жетістіктерін сақтау және ұрпақтан-ұрпаққа жеткізудің негізгі құралы. Ұлттың үні, рухтың жыры. Алаш ардақтысы Ахмет Байтұрсынұлы *«Газет – халықтың көзі, құлағы һәм тілі»* – десе, қазақтың аса көрнекті ағартушысы Міржақып Дулатов: *«Қай елдің баспасөзі мықты болса, сол елдің болашағы мықты»*, – деген.

Мереке құтты болсын!

II ОРТА АЗИЯЛЫҚ СЕМИНАР ӨТТІ

І.Жансүгіров атындағы Жетісу университетінде маусым айының 24 – 25 күндері Бидай Генетикасы және Геномикасы бойынша II Орта Азиялық семинар өтті.

Аталған ғылыми практикалық семинардың мақсаты – ЖУ базасында құрылған әлемде соңғы жылдары пайда болған «Speed Breeding» және «молекулалық селекция» сияқты өсімдіктер селекциясының заманауи әдістерін еліміздің аграрлық бағытта жұмыс жасайтын озық жеті ғылыми ордаларының ғалымдарымен теориялық және практикалық іс-шаралар арқылы бөлісу.

«Speed Breeding» (спид бридиң) технологиясына келсек, ол селекциялық процесстерді 6 есе жылдамдатуға қауқарлы платформа. Яғни, бұрын гибридті популяциялар даярлау үшін 8 жыл қажет болса, қазіргі таңда аталған ұзақ процесті «Speed Breeding» технологиясының көмегімен 2 жылда жасауға болады. Ең бастысы, ЖУ тек еліміз бойынша ғана емес, алыс және жақын шет елдердің ішінде бірінші болып «Speed Breeding» платформасын орнатып, оны ғылыми мақсатта тиімді қолдана бастады.

«Молекулалық селекция» әдістері кәдімгі дәстүрлі селекциялық әдістермен сәтті ұштастырылғанда, селекциялық процесстердің дәлдігі мен жылдамдығы артады. Семинар барысында жоғары өткізгіштік KASP генотиптеу технологиясын қалай жүргізу керектігі көрсетілді.

ЖУ генетика және геномика зертханасының меңгерушісі Қанат Ермекбаев іс-шараны әлемнің озық ғылыми ордаларындағы әріптестерімен бірлесе ұйымдастырды.

Уоркшоптың үшінші күні ұйымдастырушылар Алматы қаласындағы «Қазақ егіншілік және өсімдік шаруашылығы ғылыми зерттеу институты» базасымен танысып, болашақта бірлескен әлеуетті жобаларды талқылады.

3 бет

4 бет

6 бет

8 стр.

№6 (243) 28 maýsym, 2024 jyl
Gazeta.zhgu@mail.ru tel.:12-00

УНИВЕРСИТЕТКЕ ШЕТЕЛДІК ҒАЛЫМДАР КЕЛДІ

Іляс Жансүгіров атындағы Жетісу университетіне Жапонияның, Швецияның және Ұлыбританияның жетекші жоғары оқу орындарының белгілі ғалымдары келді. Шетелдік ғалымдар бір ай бойы «Мемлекеттік және жергілікті басқару», «Құқықтану», «Қаржы және есеп» білім беру бағдарламалары бойынша дәріс оқып, практикалық сабақтар өткізді.

Философия докторы, Лунд университетінің (Швеция) қауымдастырылған профессоры Rustamjon Urinboyev екі жылдан бері Жетісу университетімен белсенді ынтымақтастықта жұмыс жасауда. Ол «MOCCA: Multilevel Orders of Corruption in Central Asia» жобасының жетекшісі.

Философия докторы, профессор Тимур Дадабаев (Цукуба университеті, Жапония) және философия докторы, қауымдастырылған профессор Kobil Ruziyev (Батыс Англия университеті) университеттің оқытушыларына халықаралық деректер базасына кіретін басылымдарға ғылыми мақалаларды жазу әдіснамасы, импакт-факторы бар журналдарға мақалаларды жариялау үшін оларды таңдау әдіснамасы бойынша семинар өткізді.

Басқарма төрағасы-ректор Ермек Бөрібаев шетелдік ғалымдарды қабылдап, білім және ғылым саласындағы соңғы жаңалықтармен бөлісті. «Алыс шетелдің ғалымдарын шақырып, жазғы мектеп ұйымдастыру университеттің академиялық қоғамдастығын кеңейтіп, халықаралық мамандармен ынтымақтастықты нығайтады. Білім алушылар мен оқытушы ғалымдарымыздың білімі шыңдалып, тәжірибелері толысады», - деді ректор.

Жазғы мектеп аясында университет ғалымдары бірлескен бірнеше жарияланымдар мен ғылыми бастамалар үшін зерттеу жобаларын жоспарлап отыр. Бұл халықаралық аренадағы ғылыми беделді айтарлықтай нығайтады.

«ЖЫЛ ПРАКТИКАНТЫ» БАЙҚАУЫ

Жуырда бітіруші түлектер арасында «Жыл практиканты» байқауы өтті. Кәсіби практиканы ұйымдастыру және өткізу сапасын арттыру мақсатында университет деңгейінде өткен байқауға барлық білім беру бағдарламалары бойынша түлектері қатысты. Шараны жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің оқу-әдістемелік бөлімі ұйымдастырды.

Конкурсқа қатысушылардың жұмыстары комиссия құрамымен бағаланып, ең үздік практика есептерінің иелері I, II және III дәрежелі дипломдармен, ал олардың жетекшілері Алғыс хаттармен марапатталды.

I-орынды Журналистика ББ түлегі Рахимбекқызы Айнур еншіледі, (жетекшісі: оқытушы-дәріскер Есенбек Жұмағали Бейсенбекұлы).

II-орынға Биология, БҚ-411 топ түлегі Балжан Заманбекова (жетекшісі: оқытушы-ассистент Муталив Даулен), Бастауыш оқыту педагогикасы мен әдістемесі, БҚ-411 топ түлегі Өмірғали Назым (жетекшісі: оқытушы-ассистент Кулсеитова Зауре) ие болды.

Байқаудың III-орнын АЖҚ-411 топ түлегі Тоқтаған Бекзат, (жетекшісі: оқытушы-дәріскер Мурсакимова Гульжан), ҚТӘ-411 топ Арайлым Темирбекова, (жетекшісі: оқытушы-дәріскер Разбекова Меруерт Тоқтасынқызы), ГТҚ-411 топ түлегі Назерке Абдикаримова, (жетекшісі: г.ғ.д., профессор Баймырзаев Қуат Маратұлы) еншіледі.

ҒЫЛЫМИ СЕМИНАРДЫҢ БЕРЕРІ КӨП

Жуырда Жетісу университетінде «Эксперименттік дизайн және деректерді талдау (R-да)» тақырыбында ғылыми семинар өтті.

Семинар спикері – PhD, Молекулярлық генетика және геномика зертханасының меңгерушісі Ермекбаев Қанат Абайұлы.

Семинар барысында эксперименттік дизайн түсінігі; сәтсіз және сәтті эксперименттік дизайн; деректерді статистикалық өңдеу; эксперименттегі репликация, рандомизация және блоктау т. б. мәселелер қарастырылды.

Сонымен қатар, Қанат Ермекбаев R-studio бағдарламасымен жұмыс істеу негіздерін түсіндіріп, қатысушылар деректерді статистикалық өңдеу бойынша практикалық тапсырмаларды орындады.

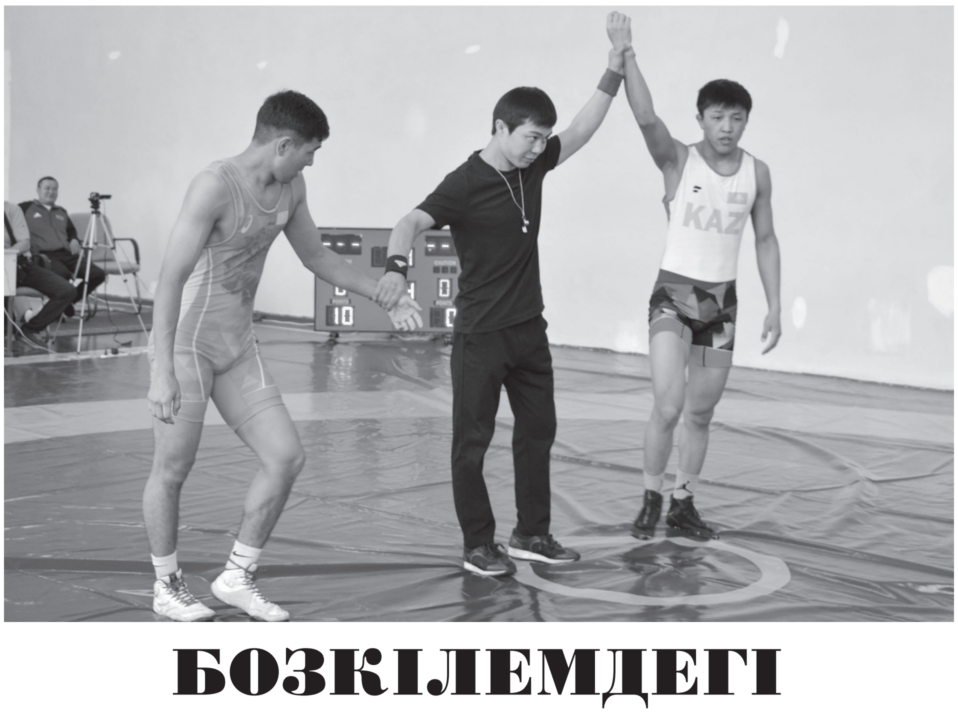

БОЗКІЛЕМДЕГІ БӘСЕКЕ

15 мамыр күні Талдықорған қаласының білім беру мекемелерінің студенттері арасында І.Жансүгіров атындағы Жетісу университетінің Басқарма төрағасы – Ректор кубогы үшін Еркін күрестен жарыс өтті.

Бозкілемдегі бәсеке нәтижесінде І орынды І.Жансүгіров атындағы Жетісу университетінің командасы жеңіп алды. ІІ орынды Ж.Үшкемпиров атындағы облыстық мамандандырылған спорт колледжі иеленсе, Талдықорған қаласының жоғары политехникалық колледжі ІІІ орынның тұғырынан көрінді.

Командалық жарысқа Талдықорған қаласының 8 білім беру мекемесінен барлығы 80 студент, 16 жаттықтырушы, 6 төреші қатысты.

Жарыстың ашылу салтанатына Еркін күрестен 1996 жылғы Атланта Олимпиадасының қола жүлдегері, Қазақ елінің даңқты балуаны, Жетісу университетінің түлегі Маулен Мамыров арнайы келіп, балуандарға сәттілік тіледі.

Жүзден жүйрік атанған спортшыларға Ректор кубогы берілді.

ВИКТОРИНАЛЫҚ САЙЫС ӨТТІ

Ғ.Орманов атындағы кітапханада Жеңіс күні мерекесі қарсаңында «Еңсесі биік – ұлы Жеңіс» атты викториналық шара, «Отан қорғауында!» атты кітап көрмесі ұйымдастырылды.

Көрмеге Кеңес халқының Ұлы Отан соғысындағы фашистік Германияны оккупациялауының нақты аспектілерін қамтитын қазақ және орыс тілдеріндегі кітаптар мен журналдар қойылды.

Викторинаның мақсаты өскелең ұрпаққа Ұлы Отан соғысы, оның зардаптары, Ұлы Жеңіс туралы мағұлмат беру. Отан үшін жан қиған тұлғалардың, соғыстан оралған, қазіргі кезде арамызда жүрген ардагерлеріміздің ерлігін үлгі ете отырып, оларды құрметтеу.

Бетті дайындаған Әйгерім ИЕБЕКОВА.

Қобыз жылаған түн

Әйгерім ИЕБЕКОВА.

Демалыс күндері құлқын сәріден тыпыршып тұрып алатын мен көрші атайдың Ақбақай атының артына мінгесіп өріске бірге аттанатын едім. Терезеден аңдып отырамын да «Ата, мен де!» деймін далаға жүгіріп шығып, анадайдан айқайлап

– Ал, қарасирақ, мінгес! – дейтін атам мейірбан жүз, майда үнмен.

Содан кейін, таза ауадағы ат үстіндегі рахат өмір басталады-ай дейсің.

– Жасыл жайлау – түкті кілем, көк кілем – деп әнге басып, өріске кете барамыз.

Расында көктем айларында көбесі сөгілген қар суы кең жайылып, ойпан жерлерде шабындық шөп қаулап өскен кезде дала төсіне бейне бір кілем жайып тастағандай еді. Сәске түс кезінде малдың басын бір қайырып қойып атамның қоржынынан шыққан небір тәттілерді, сүрленген ет пен тоң майға піскен бауырсағын, Алқа әжейдің сықпа құртын, дәмі тіл үйіретін ірімшігін күйсеймін-ай келіп. Атамның торсығында кейде айран, кейде шалап, кейде тіпті бал қымыз болушы еді. Шіркін, сол сары қымыздың дәмін айтсаңшы таңдайымнан бір кетер емес.

«Қымыз денге – саулық, тәнге қуат!» – дейді Сейдеш ата. Киімі жұпыны, малы азын-аулақ болғанымен Сейдеш ата мен Алқа әжейдің үйінен жылдың төрт мезгілі ақ үзілмейтін-ді. Дастарқанының берекелі екенін қоржынындағы жылы-жұмсағынан-ақ бала болсам да ішім сезеді. Тыңқиып тойып алып қос қолымды басыма қойып, шалқая жатамын. Содан соң салқар даланың саф ауасын терең сіміре жұтып, кеудемді кере дем аламын. Мен үшін бұдан асқан қандай лагерь, нендей демалыс орны бар. Ал атам ағып тұрған шежіре ғой шіркін! Жазылмаған кітап деп осыны айт. Бұл өңірдің тарихын білгің келсе, шежіре кеуде Сейдештен сұра дейтін еді ауыл адамдары.

Өз басым мен білмеймін деген сөзін естімедім. Әңгіменің тиегін ағытқан кезде бейне бір сол оқиғаның ішінде өзің де жүргендей күй кешесің.

Сондай бір күндердің бірінде Сейдеш ата екеуміз тау өзенін сағалай төскейді бетке алып, мал жайып келе жатқан едік. Қыстан шыққан арық малдар балауса шөптерді бырт-бырт шайнап келеді. Ауылдан біраз ұзадық. Дөңкейген апайтөс жоталардың біразы артта қалды.

Шайдай ашық аспандағы күн нұрының шаншыла шашыраған сәулесі бұл өңірге жаз мезгілінің ерте келетіндігін айғақтап тұрғандай. Жетісудың қарлы сілемдері күнге төсін төсеп жүлге-жүлгемен жарқырай шағылысады деп, Кенет алыстан ат жеккен арбаның қарасы көрінді. Бізге жақындағанда байқадық олар екі адам екен. Арбадан түскен екеудің бірі денесі қушықтай жас жігіт екен де, екіншісі қаптағай денелі, қара мұртты орта жастағы жігіт ағасы.

– Ассалаумағалейкум, жол болсын жігіттер! Шырамыта алмай тұрғаным, қай ауылдың баласы боласыңдар?! Сейдеш ата бөтен адамдарға жасы кіші демей бірінші болып ізет көрсетті.

– Уағалейкумассалам, әлей болсын, жол көрсетпек сізден болсын, ағасы. Бөрілітөбе ауылынан боламыз – деді зор дауысты, қара мұртты кісі.

Қол алысып бұйымтай сұрасқан соң белгілі болды. Жолаушылар науқасқа шипа іздеп, тәуіп кезіп жолға шыққан екен.

Қазір не көп, өзін әулие санайтын адам көп. Бұл өңірде мен білетін қобызшы бар еді бірақ ол менің бала күнімде дүниеден озған – деді.

Менің екі көзім арбадағы шашы алба-жұлба, өзімен өзі күбір-күбір сөйлеп біресе селк-селк етіп, ыржалақтап күліп, айналасындағылармен ісі болмай өзімен-өзі отырған мосқал әйелге түсті. Әйелдің сөзі түсініксіз, кімді не үшін балағаттап жатыр беймәлім. Балалық әуестігім басым болса керек, «бұл әйел кім болды екен? Мына қара мұрттының жары шығар». Сейдеш ата неге сұрамайды екен деп күтіп тұрмын. Бірақ сұңғыла қарт жақ ашпады. Жолаушылар есен-сау айтысып жүріп кеткен соң Сейдеш атадан әйел жайында сұрағым кеп оқталдым. Атам «жын иектеп алған бейбақ қой» – деп қысқа ғана қайырды да қойды. Қойған сауалыма тұшымды жауап ала алмаған мен сұрақты басқа қырынан қою амалын іздеп, әңгіме ауанын қобызға бұрдым.

- Сонда қобыз адамды қалай емдейді, ол бар болғаны музыкалық аспап емес пе? – дедім мен таңданысымды жасырмай.

Бұл сауалыма атам аянып қалмады. Шежіре айтудың шебері еді, қобыз туралы мына әңгімені баян етті.

Жасым он бірден он екіге қараған жылы көк желкем тартып, басым айналып, мең-зең күй кешіп қатты науқастанып қалдым – деп сабақтай түсті атам әңгімесін. Жасамаған ем-домы қалмаған әжем ақыры бетім бері қарамағасын көпшіліктің сұғы өтті деп жорып Арық деген әулиенің ауылына алып келді. Әжемнің олай жоруына себеп те жоқ емес. Өткенде жайлауда алғаш қымыз ішіскен қымызмұрындық тойына әжем мені ерте барған. Ит басына іркіт құйылған молшылық тойдағы ойын-сауық жарысқа қатыстым. Қол күресте өзім сияқты балалардан күшім басым түсіп бәйгеге тіккен семіз тоқтыны қанжығама байлаған болатынмын. Тойға жиналған жұрт «бұл өзі бір болайын деп тұрған бала екен» деп таңқалысқан. Содан әжем маған көпшіліктің көзі тиді деп жорып, мені қобызбен емдейтін емшінің үйіне алып келді.

Қобызшы ат жақты, кең маңдайлы, түксиген қою қара қасты, өткір көзді, қыр мұрынды бір сөзбен айтқанда сұсты әрі өңді кісі еді. Кеудесін кере жапқан ақ қыраудай сақалын айтпасан сырт келбеті бақсы-емшіге ұқсамайтын-ды. Еңсесін тік ұстап, ширақ қозғалатын ол шапанын желбегей жамылып орнынан тұрып, төрде ілулі тұрған қылқобыздың алды да, жерде төселген құрақ көрпені көрсетіп, маған отыр дегендей ишара жасады. Қамшысымен сабап, бақырып-шақыратын бақсы-балгер десе зәре-құтым қалмайтын мен байсалды, мінезі бір тоға мына қарияны көріп секеміп сейілгендей болды.

Киіз үй іші ала көлеңке еді. Емші қара қобызын білем-білем тарамыс қолына алып сүйрік саусақтарымен қобыз қияқты жәйлап баппен ұстады да, жылқының қырық тал қылынан есілген қос ішекке төндіріп кеп қиқулата жөнелді. Баяу басталған бір қалыпты сарын келе-келе өрши түсіп безек қағып ала жөнелді. Қобыз үніне қосылып маған түсініксіз тілдегі құран сүрелерін әуендетіп айтып жатты. Еңкіш келген қобыз-қияққа жармасқан жүйрік құлағымның құрышын қандырып рахат бір сезім кешіп отырған мен ұйықтап кеткен екенмін. Қанша ұйықтағаным белгісіз, уыз ұйқының құшағында жатқан мені төсегімнің аяқ жағында отырған әжемнің – Сейдешжан, тұра ғой, бейуақта ұйықтауға болама екен – деген кейісті сөзі оятты. Ұйқылы ояу әжемнің зерлі камзолына басымды қойып біраз маужырап жатқан мен құлан-таза айыққанымды ұқтым.

Өкініштісі, бұл менің Арық қобызшыны ең алғаш әрі ең соңғы көруім екен. Сол жылдың күз айында әжеме ілесіп қобызшының үйіне тағы бардым. Ол жолы ем алуға емес, марқұмды ақтық сапарға шығарып салуға еді. Марқұмның мүрдесін жер қойнауына тапсырған соң әжемді осы әулеттің жасы үлкен рулас келіні есебінде шырақ жағып, орын күзету рәсіміне қалдырған. Ымырт үйірілген уақта осы ауылдың үлкен-кішісі, жасы мен жасамысы жиылып, дастарқан басында кеу-кеулесіп әңгімелесіп отырды. Жанған шырақтың түтініне әжем менің бетімді сипап жатып есінеп отырған жайымды байқап, балам шаршады, жатып демін алсын – деп жастау келіншектен маған төсек салып беруін өтінді.

Бейтаныс келіншек мені үйге алып кірді де түпкі бөлмедегі темір кереуетке жатқызып өзі шығып кетті. Өткен жазда әжем екеуміз келген қобызшының қоржын тамы. Бөлме ішінде ешкім жоқ. Тас қараңғы екен. Бойымды қорқыныш биледі. Шығып кетуге үрейлендім. Не де болса қозғалмай жата беруім керек. Адам баласы үш күннен кейін көрге де үйренеді демей ме, жата-жата етім үйреніп, бөлме іші алакөлеңкеленіп, желке тұсымда ілулі тұрған түс киіздің өрнектері көзге айқын көріне бастады. Баркыт матаның үстіне сипағанда реңі қоюланып шыға келетін күлгін түсті пүліштен қошқармүйіз өрнектеліпті, шеті сары түсті таспамен жиектелген. Керемет үйлесім. Нағыз ісмер жанның қолынан шыққан дүние екені көрініп-ақ тұр.

Кенет көзім жоғары жақты ілулі тұрған қылқобызға түсті. Жазбай таныдым. Дәл өзі. Түнеу күні мені емдеген қара қобыз. Мен иесіз қалған қобызға міскінді көргендей аяушылықпен қарадым.

«Дүние жинап не етерсің, бір күні тастап кетерсің!» – деген жолдар орала берді. Дүние деймін-ау, адам деген бір бейбақ тіршілік иесі бар. Сол тіршілік иесінің басқалардан айырмасы бұл жалғаннан дүние қалауының көптігі соншалық бәріне иелік еткісі келеді шолақ қолы қыл ішекті осып-осып жібергенде мұңлы дауыс зарыға дірілдей түсті. Енді бірде жүйіткіген құйындай апай-топай әуен ұлыған көк бөрінің дауысындай болып кетті. Шиыршық атқан мұңлы зар сай-сүйегінді сықырлатып, тұла бойынды тулатып, жұдырықтай ет жүрегінді дір еткізбей қоймайды. Бірде, толқын атқан асау теңіздей жүйіткіп шыққан дабыра әуез саябырлап тынық теңіз суындай бәсеңси қалады. Не керек желдің уіліне, құстың құрылына, бозінгеннің боздауына ұқсатып ғұмырына жетіп артылатын мүлік жинаса да, көзі тірісінде өзінің жанынан артық көретін бір түйір затын да алып кете алмайды екен. Мәселен, мына Арық қобызшы осы қара қобызын өзінің балаларынан артық көрген болар деп өзімше ой түйдім.

Осылай пәлсапалық ой үстінде жатқан мен талықсып ұйықтап кетіппін. Түсімде Арық қобызшы байыпты жүзбен, жылы жымиып қойып қобыздың құлағында ойнап отыр. Мұң мен сағыныshқа толы тылсым әуез сай-сүйегінді жібітіп, іші-бауырыңды елжіретпей қоймайды. Құлағымнан кірсе де тұла бойымды баурап алған қоңыр дауыс, зарлы әуез бояу басталып желдей жүйтки жөнелді. Көңілім жай тауып, дәл рақат сезімді бастан кешіп жатқан мезетте селк етіп оянып кеткен мен түсім емес өнім екенін ұқтым.

Даңғыр-дұңғыр қобыздың зарлы үні өзімнің желке тұсымнан шығып жатыр ма қалай?!

Сейдеш ата қос қолын кеудесіне басып О, құдырет! – деп бір күрсінді де, әңгімесін әрі жалғады.

Өне-бойым қалшылдап дір-дір етіп кетті. Қос көзімді тарс жұмып, демімді ішіме жұтып, тіп-тіке қозғалыссыз жатырмын. Қобыздың зарлы үні толастар емес. Жаным мұрнымның ұшына тығылды. Айқайлап көмекке біреуді шақыру былай тұрсын, дем алуға мұрша жоқ. Үнімді шығара алмасам да, я пірім, о құдайым өзің жар бола гөр» - деп іштей жаратқанды еске алып жатырмын. «Біссміллә, біссміллә» - деп тілімді кәлимаға келтіргендей болам да, ары қарай құран аяттарын жатқа білмей дымым құриды.

Не керек, менің жанымды Алқа құтқарды – деп кішкентайынан құлын тайдай бірге өскен бала махаббаты, өмірлік жары Алқа әжені әңгімесіне қосушы еді атам.

Қобыздың құлағында мен ойнап отыр деп ойласа керек. Алқа әжең қобыздың зарлы үні шыққан тамға жүгірген екен. Қолына жарық ала кірген ол аң-таң болып кереуетте жатқан маған бір, төрде ілулі тұрған қобызға бір қарайды.

Қас қылғандай бұл кезде қара қобыз да сілтідей тынып, қаққан қазықтай қақшиып қатып қалыпты. Сірә, менің есім ауыстыәлде шаршағандықтан бәлкім қорыққанға қос көрінеді деп жори салар ма едім егер бұл қобыз дауысын Алқа әжең де естімеген болса.

- Сен бе, қобызда ойнаған деді ол аузын шошайтып, нәркес жанарын төңкере қарап. Өлімнен ұят күшті деген бар. Қыз алдында қорыққанымды білдіріп жігіттік беделімді түсіріп алмайын дегендей «иә, мен» - дегенім есімде. Мақтау мен қошамет күтіп жатқан маған бұла өскен ерке қыз – пыф, деп астыңғы ернін сылп еткізіп шығарды да тез бұрылып шығып кетті. Қыз соңынан зып беріп сытыла шығуды ойлап жатқан мен қобызшының әруағы кеп көк желкемнен шап беріп ұстап алатындай орнымнан апыл-ғұпыл атып тұрдым да есікке қарай зыта жөнелдім.

Төсектен орғып тұрып, аяғыма оратылып қалған қызыл көрпені бар өшімді содан алғандай артқа қарай теуіп кеп жібердім де, сыртқа қарай атылып шықтым. Киіз үйге кеп әжемнің жанына жайғастым да таң бозарғанша бір елі ажырамастан тымпиып отырып алдым. Үйге барғасын сол түнгі оқиғаны әжеме айтып бердім. Әжем мені шошынды деп ойласа керек жуындырып-шайындырып, үсті-басымды аластап, жастығымның астына бәкі төсеп ұйықтатты. Сол күннен бастап мені өлік-жаназаға алып жүрмейтін болды. Кейін де Арық әулиенің түннің бір уағында ойнайтын иесіз қылқобызы жайында дүйім жұрт, мұқым ауыл айтып жүрді.

- Е, шырағым қобыздың иесі де киесі де бар екені рас – деп әңгімесін аяқтады Сейдаш ата.

Бұл менің қобыздың қасиеті жайлы естіген алғашқы әңгімем еді.

БОЛМЫСЫ БЕКЗАТ, ТАНЫМЫ ТЕРЕҢ...

Адам болмысының рухани сипаты бойындағы білімімен, үлгі-өнегесімен бағаланса керек. Адамгершілік, парасат-пайым, мәдениеттілік сияқты ізгі қасиеттердің барлығы білім алып, оны өмір мәніне айналдыру нәтижесінде іске асатыны хақ. «Адамның адамшылығы - ақыл, ғылым, жақсы ата, жақсы ана, жақсы құрбы, жақсы ұстаздан болады» – дейді ғылым мен білімді барлық жайдан жоғары қойған хәкім Абай.

Ғылымды табу, өнерді үйрену, білімді болу, ғылымнан асқан ғазиз дүние жоқ екенін Абайдан артық ешкім айтқан емес. Десе де ілімнің шырағын жағып, саналы ғұмырын мехнаты көп ғылыммен ұштастыру екінің бірінің қолынан келмейтін іс, әсіресе нәзік болмысты әйел адам үшін оңай шаруа емес. Ал І. Жансүгіров атындағы Жетісу университетінің ғылыми жұмыс жөніндегі проректоры, биология ғылымының кандидаты, қауымдастырылған профессор Бахтаулова Алефтина Сембайқызы ғылымның сан соқпақты сүрлеуімен жүріп отырып, алпыстың асқар шыңына шықты.

Алефтина Сембайқызы 1964 жылы 11 маусымда Алтай өлкесі Петропавл ауданы Антоньевка ауылында қарапайым еңбегімен елге танылған өнегелі отбасында дүниеге келген. Хәкім Абай айтқандай жақсы ата, жақсы анадан тәлім мен тәрбие алған ол 1981 жылы Антоньев орта мектебін бітіріп, Павловск ауылшаруашылық техникумында білім алады. Кейін Алтай ауылшаруашылық институтында «Агрономия» мамандығы бойынша (1981-1989) білімін жалғастырып, оқу орнын үздік аяқтайды. Ол білім алған кезеңде озат студент қатарынан танылып, Кеңес Одағындағы ең беделді, ең жоғары стипендия – Ленин стипендиясының лауреаты атанды. Студент шағынан-ақ ғылымға ден қойып, Бүкілодақтық ғылыми конференциялар мен олимпиадалардың жеңімпазы болды.

Алефтина Сембайқызы институтты аяқтағаннан кейін алғашқы еңбек жолын Алтай ауыл шаруашылығы институтында Ботаника және өсімдіктер физиологиясы кафедрасының оқытушы-ассистенті ретінде бастады. Ғылыми құштарлығы мен қабілетін әлемге әйгілі, ең көне жоғары оқу орны Тимирязев атындағы Мәскеу ауылшаруашылық академиясының аспирантурасында оқи жүріп шыңдады. Ол Тамыры ащы, жемісі тәтті ғылым жолын дәл осылай таңдаған болатын. 1995 жылы ботаника бойынша кандидаттық диссертациясын сәтті қорғап, ғылым кандидаты дәрежесін, 2002 жылы Биология кафедрасының доценті ғылыми атағын алды.

Алефтина Сембайқызын болмысы бекзат, танымы терең ғалым десек асылық айтпаған болар едік. Тұрақтылық, төзімділік, қайсарлық – адам бойындағы асыл қасиеттердің бірі болса, ол Алефтина Сембайқызына тән. Ол І.Жансүгіров атындағы Жетісу университетінде 1995 жылдан бастап 30 жылға жуық табан аудармай жемісті еңбек етіп келеді. Осы уақыт аралығында жаратылыстану кафедрасының доценті, биология кафедрасының меңгерушісі, ғылым және стратегиялық даму орталығының директоры қызметтерін атқарды. Ол университетте көптеген игі бастамалардың іске асуына мұрындық болды. Стратегиялық даму орталығын басқарған кезеңде университет алғаш рет ACQUIN халықаралық және ұлттық аккредиттеуден сәтті өтті, сапа менеджменті жүйесі енгізілді.

Қазіргі уақытта Алефтина Сембайқызы І.Жансүгіров атындағы Жетісу университетінің Басқарма мүшесі – ғылыми жұмыс жөніндегі проректор қызметін абыройлы атқарып келеді.

Алефтина БАХТАУЛОВА.

Алефтина Сембайқызы университеттің әлемдік қауымдастықтағы көкжиегін кеңейтуге халықаралық ынтымақтастығын дамытуға орасан зор үлес қосты. Оның бастамасымен университетте Свече қаласындағы Лингвистикалық-техникалық университетінің өкілдігі, Швейцарияның жетекші жоғары оқу орындарының бірі – Цюрих университетінің Халықаралық Европалық зерттеулер орталығы ашылды. ТОП-700 QS World University рейтингісіне кіретін Алтай мемлекеттік университетімен және Италиядағы озық Марке университетімен қосдипломды білім беру бағдарламалары іске асырыла бастады. Бұл студенттер мен оқытушыларға үлкен академиялық мүмкіндіктер ашты.

Университетте өткізілген көптеген халықаралық деңгейдегі шаралардың ұйытқысы болды. Атап айтқанда, оның жетекшілігімен білім ордасында аккредиттеу бойынша халықаралық семинар өткізілді. Швейцария мен Словакия мемлекеттерінен келген шетелдік студенттер үшін жазғы мектептер ұйымдастырылды. Университет базасында алғаш рет Ұлыбританияның Джон Иннес орталығымен бірлесіп бидай генетикасы және геномикасы бойынша І Орталық Азия семинары өткізілді. Семинар жұмысына Түркия, Пәкістан, Иран, Өзбекстан және Қырғызстан елдерінің жетекші ғалымдары қатысты.

Қазіргі таңда ғылымды дамытудың басым бағыттарының бірі – ғылыми жобаларды іске асыру, жобаларды басқару болса, Алефтина Сембайқызы ол істі де жоғары деңгейде үйлестіруде. Университетте ҚР Ғылым және білім министрлігінің гранттық қаржыландыру сомасы 500 млн теңгеге жетті. Университет тарихында алғаш рет Европалық Комиссия қаржыландыратын 2 халықаралық жоба орындалуда. Ғылыми жобаларды білікті басқарушы ретінде оқу орнындағы алғашқы коммерцияландыру жобасын басқарып, іске асыруда. Биотехнология және экология институтының, IT орталығының инфрақұрылымы күшейтілді, ТМД-да баламасы жоқ Интенсивті селекция платформасы ашылды, сирек кездесетін жабайы жеміс түрлерінің төлімбағы (питомник) құрылды, 2 постдокторантура жобасы іске асырылуда. Алефтина Сембайқызының бастамасымен университетте жас ғалымдар мен білім алушыларға арналған ғылыми жобалар байқауы бастау алып, нәтижесінде 30-дан астам ғылыми идеялар мен жобалар жүзеге асырылды.

Алефтина Сембайқызы – ұлағатты ұстаз. Білім, ғылым және мемлекеттік қызмет саласында қызмет етіп жүрген талантты кадрларды дайындады, олар Қазақстанның әр түкпірінде жемісті еңбек етуде.

Алефтина Сембайқызының ғылыми жетекшілігімен ҚР БҒМ гранттық қаржыландыру жобалары, сондай-ақ ҚР Ауылшаруашылығы министрлігінің қолдауымен Ұлттық парктерімен бірлескен ғылыми жобалар орындалды. 2023 жылдан 2025 жылға дейін «Жетісу Алатауының сирек кездесетін жабайы жеміс түрлерінің көшеттерін вегетативті көбею жолымен өндіру» коммерцияландыру жобасы орындалып жатыр.

Ол 100-ден астам ғылыми мақаланың, оның ішінде Scopus және Web of Science ғылыми-метрикалық базаларындағы ғылыми жарияланымдардың, оқу-әдістемелік құралдардың, патенттердің авторы.

Тынымсыз еңбек еткен адамның қоғамда қашанда орны ерекше, абыройы асқақ. Еңбегің шын еленсе еңсең де биік жүреді.

Алефтина Сембайқызы жоғары оқу орны оқытушылар арасында «Жоғары оқу орнының үздік оқытушысы-2018» атағының иегері. «ҚР Тәуелсіздігіне 20 жыл» медалімен, «ҚР Білім беру ісінің құрметті қызметкері» төсбелгісімен және «Қазақстан Республикасының ғылымын дамытуға сіңірген еңбегі үшін» төсбелгісімен марапатталған.

Білім сапасын қамтамасыздандыру бойынша тәуелсіз агенттігінің білім беру сапасын бағалау бойынша сарапшысы, білім және ғылым саласындағы республикалық комиссиялардың төрағасы және мүшесі, сапа менеджменті жүйесінің ішкі аудиторы, халықаралық ACQUIN аккредиттеу бойынша сарапшысы.

«Ағаш жапырағымен, адам ұрпағымен мың жасайды» дейді дана халқымыз. Адам жанының жапырағы, саясы ол - ұрпақ. Кім болмасын еккен ағашының мәуелі болғанын қалайды. Алефтина Сембайқызы да ұрпақ жалғар ұлдарын мақтанышпен айтады. Ол бақытты жар және екі ұлдың анасы. Жұбайы Орлан Сәбитұлы да білім беру саласында жұмыс істейді.

Үлкен ұлы – Сұлтан, философия докторы (PhD), «Болашақ» бағдарламасының түлегі. Анасының ғылымдағы ізін жалғап, 2022 жылы Лотарингия университетінде докторлық диссертация қорғаған. Қазір Астана қаласындағы Сәкен Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университетінің «Агро-өнеркәсіп кешенін цифрландыру саласындағы технологиялық құзыреттілік орталығы» директорының орынбасары қызметін атқарады. Кіші ұлы – Алан Л.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінде білім алған. Қазіргі уақытта Қазақстан Республикасы Экология министрлігінде IT инженер қызметін атқаруда.

Білімді адам – жарық шам секілді – деп тегін айтпасақ керек.

Алефтина Сембайқызы Бахтаулованың ғылым мен білім беруді дамытуға қосқан үлесі орасан зор. Оның ғылыми жетістіктері Қазақстанда және шет елде агрономия мен биологияның одан әрі дамуына ықпал етті. Ғылымдағы ғұмыры, өз ісіне адалдығы жас ғалымдарға үлгі.

БІЗДІҢ ТҮЛЕК

ӘЛЕМНІҢ 545-ШІ ҒАРЫШКЕРІ

Ғарыш – бұл шексіз кеңістік. Толық зерттелмеген құбылыс. Дүние жүзіндегі тұңғыш ғарыштық аппарат – Жердің жасанды серігі 1957 ж. төртінші казанда, ал ұшқышпен басқарылатын тұңғыш ғарыштық аппарат – «Восток» кемесі 1961 ж. он екінші сәуірде Байқоңыр ғарыш алаңынан ұшырылған.

Қазақ ғарышкері, Қазақстан республикасының азаматы, космосқа ұшқан әлемнің 545-ші ғарышкері, Қазақстан Халық Батыры, Қазақстан ӘӘК (ВВС) полковнигі, қазақтан шыққан ғарышкер – Айдын Айымбетов. 2015 жылы 2-ші қыркүйекте ғарышқа ұшып, үшінші қазақ ғарышкері атанды. Айдын Ақанұлы өзі бала кезден ғарышты армандаған және ата-анасы талпынысын үнемі қолдаған. Мектепті алтын медальмен бітірген Айдын Айымбетов «Армавир әскери авиация училищесіне» оқуға түседі. Ол 1993 жылы өзін ғарышкерлер қатарына енгізу жөнінде өтініш білдірген. Оған дейін Талдықорғандағы әуе базасында командир болып қызмет еткен. 470 сағат әуеде ұшып, парашютпен 360 рет секірген. Өзіне нық сенімді болған қазақтың үшінші ғарышкері Айдын Айымбетовтің тек 2002 жылы арманы орындалды: ол ғарышкерлер корпусына қабылданады. «Бұйыртып, 2002 жылдың 9-қарашасында Қазақстан Республикасының ғарышкерлерінің қатарына қосылып, 2003 жылы медициналық тексеруден өтіп, жаттығу жұмыстарына кірістім. Ал, 2009 жылдың 15-желтоқсанында Мемлекеттік Ант қабылдап, «Қазғарыш» басшысының кеңесшісі ретінде қабылдандым. Содан кейінгі жылдары осы агенттікте бөлім басшысы, департамент басшысы сияқты бірқатар лауазымды қызметтерді атқардым. 2014 жылы оған ҚР Әскери-әуе күштерінің полковнигі атағын алдым. Сонымен қатар, біраз жыл күреспен де айналысқан кездерім де болды. Қазір әскери жойғыш ұшақтарды басқаратын маманмын», - дейді ғарышкер. Батырдың тарихи ұшуы 2015 жылдың 2 қыркүйегінде 10 сағат 38 минутта №1 негізгі алаңнан – «Байқоңыр» ғарыш айлағынан «Союз ТМА-18» ғарыш кемесінен өтті. Ғарыштан оралғаннан кейінгі денсаулығы туралы сұраққа жауап берген Айдын Ақанұлы бір қызық деректі келтірді: XFC-та 10 күн ішінде ол 5 см-ге өсті, бірақ қонғаннан кейін оның өсуі өзгеріссіз қалды. Алдымен Айымбетов ашық кеңістікке қатысушы ретінде ұшады деп жоспарланған еді, алайда ұшатын уақыт таянғанда оның мәртебесі біліктілігіне сәйкес, «бортинженер-2» деп өзгертілді. 10 күнге созылған сапарда Айдын Айымбетов ғарыштағы 5-ші ұлттық ғылыми зерттеу бағдарламасын орындады. Алғашқы 4 бағдарлама 1991 жылы Тоқтар Әубәкіровтың және 1994, 1998, 2001 жылдары Талғат Мұсабаевтың ғарыштық сапарларында атқарылған еді. Жалпы ғарыштық зерттеу бағдарламасы 10 ғылыми тапсырмадан құрылған, оның ішінде Арал және Каспий теңіздерінің экологиялық жағдайына мониторинг жүргізу және «Дастархан-6» деп аталған ұлттық тағам өнімдерінің ғарыштағы пайдалы қасиеттерін зерттеу болды. Қазіргі уақытта ҚР ұшқыш-ғарышкері, ҚР Халық Қаһарманы Айдын Айымбетов «Қазақстан Ғарыш Сапары» ҰК» АҚ вице-президенті .

Назерке КӘКІМОВА,
ЖПҚ-411 топ студенті.

МАМАНДЫҚ ТАҢДАУ – МАҢЫЗДЫ ІС

Мамандық таңдау – адам болашағы үшін өте маңызды. Ата-ананың басты міндеті – баланың бойындағы қабілетін, өзінің қалауын ескере отырып, дұрыс таңдау жасауына көмектесу. Мамандық таңдауға арналған 8 кеңесті ұсынамыз.

1. Баланы еркін ойлауға тәрбиелеу

Шама келгенше, баланы дүниеге келгенінен бастап еркін ойлауға үйреткен жақсы. Оны бұрын ескермеген болсаңыз, дәл қазір қолға алғаныңыз жөн. Мансаптық кеңес берудегі басты ереже – адамның жан қалауын ескеру. Яғни, бала мамандықты өзі таңдағаны дұрыс. Адам өзіне не керектігін өзі ғана біледі. Сонда ол мүмкіндігін жіберіп алғаны үшін ата-анасын кінәламайды.

2. Сұранысқа ие мамандықтарды білу

Қоғамдағы беделдісіне емес, сұранысқа ие мамандықтарға назар аударыңыз. Мұны білу үшін жоғарғы қызметтер жинағы мен рейтингтерді оқудың қажеті жоқ. Жұмысқа орналасуға көмектесетін, жұмыспен қамту орталықтары мен сайттарын ашып, сондағы бос орындарды нақтылап қарау керек.

3. Айналадағы мамандық иелерін ескеру

Кәсіпорындарда ашық есік күндері жиі өткізіледі. Бұл жерде үлкен мақсат мен жетістік жайлы емес, оған жеткізетін күнделікті жұмыс барысын сұрастырып білу керек. Қаншалықты дұрыс сұрақ қойылса, соншалықты пайдалы кеңес алуға болады. Бала болашақ мамандығын ойлағанда өзінше идея тауып, әр нәрсені қиялдаумен жүреді. Ең дұрысы – шындық пен қиялдың ара жігін ажыратып, жұмыспен жақын танысу. Баланың денсаулығы да жұмысына сәйкес келуі міндетті. Ол үшін арнайы мамандармен ашық әңгімелесу керек.

4. Басқа қалаларда және шет елдерде оқу

Біз басқа мемлекеттердегі оқу орындары түгілі, өз еліміздегі қалаларда қандай оқу орны бар екенін және қай университетте қандай мамандықты оқытатынын білмейміз. Бұл да – ең басты ескеретін дүние.

5. Мамандық таңдауға қатысты тесттер

Мұндай тесттер, әсіресе, интернетте жиі кездеседі. Олар сұрақтарға жалпылай ғана жауап беріп, кейбір ерекшеліктерді ескермейді. Бала болашаққа таңдау жасағанда, мұндай тесттер мен кеңестерге «қатып» қалудың жөні жоқ.

6. Сүйікті пәні мен мамандықты шатастырмау

Қарапайым логика: математика пәнін жақсы білсең – «компьютерлік бағдарламашы» боласың, әдебиетке жақын болсаң – «филолог» немесе «журналист» боласың, ештеңе ұнамаса – «менеджер» мамандығына бара қоярсың… Білімі сәйкес келетін жұмысты таңдап қана коймай, сол білімін мақсатқа айналдырып, нақты қадамды анықтау керек. Сүйікті сабағын емес, сүйікті ісімен айналыса отырып, ақша таба алатын мамандықты таңдаған абзал. Мүмкін сол пәннен беретін мұғалімі немесе сынып бөлмесі, пәнге арналған кітаптың мұқабасы ұнайтын болар?! Ал мамандық таңдап, жұмыс істегенде бұлардың түкке қажетсіз болуы ғажап емес.

7. ЖОО түсуге мәжбүрлеме

Егер бала әлі кім болатынын шешпесе, оған ойлануға уақыт пен мүмкіндік беріңіз. Мектеп бітіргеннен кейін бір-екі жыл жұмыс істегісі немесе ұл балалар әскерге барғысы келсе, жолын бөгемеген дұрыс. Бала шынайы өмірді көріп, ой түйеді. Сол уақыт аралығында өзіне не керектігін түсінеді. Тіпті мүлдем оқу оқығысы келмесе, колледжге түсіруге болады. Мұнда оқу бағасы арзан, емтихандары қарапайым және мамандықты тез игеріп шығады. ЖОО-ын 40 жасқа дейін оқып алса да кеш болмайтынын түсіндіріңіз. Себебі «уақытым өтіп кетті» деп, білместіктен бармақ тістеп жүргендер қаншама?!

8. Оқуды аяқтауды талап етпеу

18 жас пен 23 жас аралығында адам күрт есейеді. Студенттің «көзі ашылып», өзінің сүйікті ісімен айналысып жүрмегендігін ұғады. Өзіне қызықты жұмыс тауып, алдына қандай мақсат қою керектігін түсінеді. Бұл мектеп бітірген кездегі оқушының таңдауынан гөрі саналы таңдау. Мұндай өзгеріс кезінде «оқуыңды бастадың – енді аяқта» деп шектемеген дұрыс. Өйткені жаңа бағыты өзіне де, өзгеге де жақсы әсер етіп, көп пайда әкелуі мүмкін.

ЖАЗДА ҚАЛАЙ ТАМАҚТАНУ КЕРЕК?

ЖАЗ МАУСЫМЫ БІЗДІҢ ЕЛДЕ ЫСТЫҚ БОЛҒАНДЫҚТАН, АҒЗАМЫЗДА ТҮРЛІ МӘСЕЛЕЛЕР ТУЫНДАУЫ МҮМКІН. СОЛ СЕБЕПТІ ТАМАҚТАНУ РЕЖИМІНЕ АСА МӘН БЕРІП, МӘЗІРДІ ҚАЛЫПТЫ ҰСТАҒАНЫҢЫЗ ЖӨН. ЕГЕР ЖАЗ МАУСЫМЫНДА ДҰРЫС ТАМАҚТАНСАҢЫЗ, АРТЫҚ САЛМАҚТАН ТЕЗІРЕК АРЫЛАСЫЗ.

Ең алдымен, кофе мен қара шай ішуді азайтыңыз. Ыстық күні кофе не шай ішсеңіз, жүрегіңізге ауыр тиюі мүмкін. Оның орнына минералды су мен табиғи шырындар ішу керек. Қара шайдың орнын жалбыз шайы баса алады. Ол дәмді әрі дәруменге бай.

Жазда жеміс-жидекті молынан жеу керек. Жемісті кешке емес, таңертең жеген абзал. Себебі таңда ағза жемістерді тезірек қорытады. Жемістен салат жасап жеп тұрыңыз. Алмұрт, қауын, апельсин, шабдалы, жүзім дәрумендерге бай болғандықтан, тез қорытылады. Әрі тойымды десерт.

Көкөністер туралы да ұмытпағайсыз. Егер күнделікті жеміс пен көкөніс жеп тұрсаңыз, ағзаны барлық дәрумендермен қуаттайсыз.

Жаздың аптабында ағзаны әлсіретпеу үшін фастфуд, майлы ет пен пісірілген тоқашнаннан бас тартыңыз. Оның орнына жеңіл тамақтануға тырысыңыз.

Күнделікті мәзіріңізге ботқаны енгізіңіз. Сұлы, жарма, күріш ботқалары таңертен ағзаңызды қуаттап, жұмыста, кездесуде, серуенде өзіңізді жеңіл әрі тоқ сезінуге көмектеседі.

В тобының дәрумендері жайлы ұмытпаңыз. Ол үшін дәріханаға барудың қажеті жоқ. Бар болғаны әртүрлі жемістер сатып алып, ас үйіңізде смузи жасауды үйреніңіз.

Ағзадағы су деңгейін пайдалы азықпен де көтеруге болады:

- қиярдың құрамында 96% су бар;
- қызанақ құрамында 93% су бар;
- балдыркөк құрамында 94% су бар;
- қауын құрамында 91% су бар;
- саумалдық құрамында 92% су бар;
- құлпынай құрамында 90% су бар;
- грейпфрут құрамында 88% су бар;
- апельсин құрамында 86% су бар;
- папайя құрамында 89% су бар.

Осы аталған жеміс, көкөністерді мейлінше жиі жеп тұруға тырысыңыз.

Жаз маусымында таңғы ас сағат 6-7-лерде, түскі ас сағат 11-11.30-да, ал кешкі ас сағат 18.00-де болғаны жөн. Ал егер аш қарынға ұйықтай алмасаңыз, сағат 20.00-21.00 аралығында жеңіл тамақтанып алыңыз.

4-5 бетті дайындаған Ә. ИЕБЕКОВА.

№6 (243)
28 maýsym,
2024 jyl
Gazeta.zhgu@mail.ru tel.:12-00

ҚАЗАҚТЫҢ ДМИТРИІ

Қазақстан – көпұлтты мемлекет. Бір шаңырақ астында өмір сүріп жатқан түрлі ұлттар мен ұлыстардың бірлігі, ынтымағы басқа мемлекеттерге үлгі болуы керек. Олар қасиетті қазақ жерінде өмір сүріп жатқандықтан, қазақ тілін, салт-дәстүрін, әдет-ғұрпын ерекше құрметтеп, бағалайды.

«Адам досымен, ағаш тамырымен мықты» деген мақалды кішкентай күнімізден құлағымызға құйып өстік. Сондықтан менің достарым көп. Сол үшін өзімді бақытты санаймын. Менің Дмитрий атты, ұлты орыс досым бар. Оны біз Дима деп айтамыз. Аққөңіл, бауырмал әрі білімді. Дима отбасымен Ресейден 2013 жылы көшіп келді. Бір қызығы, оның отбасы нағыз қазақи ауылға қоныстанды. Қарабұлақ ауылына, ата-апамның үйіне барған сайын ресейлік баланың қазақша сөйлеуге барынша тырысып жүргенін байқадым. Алғашында таңғалғаным да бар. Ең бірінші танысқанымызда ол қазақша бірде-бір сөз білмейтін. Қалада өскендіктен, орысша сөйлеу, білу біз үшін қиын болған жоқ. Біз бірге ойнайтын болғандықтан, бірде ол маған: «Қазақша сөйлегім келеді» деді. Мен бірден келісіп, оған қазақ тілін үйрете бастадым. Оның ең бірінші айтқан қазақша сөзі «дос болайық» болды. Кейіннен 1-ден 100-ге дейін еркін санай бастады. Содан кейін мен оған мақалдарды жаттатқыздым. Алғашында айтқан сөздеріне күлетінмін. Мұғалім секілді оған көп тапсырма беріп, ертесіне қайталап сұрайтынмын. Оған тіл үйреткеніме қуандым. Араға бір жыл салғанда ол қазақ тілінде еркін сөйлейтін болды. Тіпті «қанағаттандырылмағандықтарыңыздан» (жастар арасында қолданылатын сленг. ред.) деген сөзді де еш қиналмай айтатын болды. Ол маған орыс тілін, мен оған қазақ тілін үйреттім. Адамда ниет болса болды екен. Ол мен берген тапсырманың барлығын жаттап алатын. Ұзақ уақытқа дейін ұмытпайтын. Үнемі білсем, үйренсем деп талпынатын. Бір-бірімізге алғысымыз шексіз. Дмитрий 4 сыныпқа көшкенде қазақ сыныбына ауысты. Мектепті қазақша бітірді. Мектептегі үлгілі оқушының бірі болғанын естігенде қатты қуандым. Шыны керек, біздің кейбір қазақтардан да жақсы сөйлейтінін бүкіл ауыл білетін. Қазақ жерінде тұрып жатқан өзге ұлт өкілі қазақ тілін білуді мақсат етсе деймін. «Өзге тілдің бәрін біл, өз тіліңді құрметте» – деп Қадыр Мырзы Әлі текке айтпаса керек. Бұдан біздің мәдениетіміз де, тіл байлығымыз да дами береді. Достық пен ынтымақты ту етіп, бірлік пен татулықты жыр еткен барша Қазақстан халқының мызғымас достығы мен бірлігі мәңгі жасай берсін дегім келеді. Бір шаңырақ астында тату-тәтті, бейбіт заманда мәнді де мағыналы өмір сүрсек деймін.

Қазақ тілін құрметтейтін Димадай азаматтар көп болсын.

Назерке КӘКІМОВА,
ЖПҚ-411.

БІЗГЕ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ МӘДЕНИЕТ КЕРЕК

Экология мәселесі бүгінгі күні аса өзекті болып отыр. Табиғат адамзатты өмір сүру және әл-ауқат үшін ресурстармен қамтамасыз етеді, бірақ осы адамдардың кесірінен экологиялық проблемалар туындайды. Экожүйенің тепе-теңдігі мен тұрақтылығын сақтау үшін адам мен табиғат арасындағы қарым-қатынас маңызды.

Адамның немқұрайлы әрекеті табиғатқа теріс әсер етіп, ластануға және климаттың өзгеруіне әкелуі мүмкін. Бізге экологиялық мәдениет жетіспейді.

Мәселен, Түркістан облысында 22 жасар студент қыз қызыл кітапқа енген қызғалдақ гүлдерін бір құшақ қылып жұлып, онымен видеоға түспек болған. Есесіне 11 млн. теңге айыппұл арқалаған қыз әлеуметтік желіде қызу талқыға түсті. Көпшілік жұрт «Онда тұрған не бар? Гүл бәрібір қурап, солып қалады» десті. Меніңше, бұл табиғатқа немқұрайлы қарау емес пе? Сонда, ақыры қурап қалады екен деп айналамыздағы жасыл желекті отап, жұла беруіміз керек пе? Қазақта қызды гүлге бекер теңемеген. Кең далада жайнап өскен нәзік гүл секілді қазақ қызына оғаш қылық жат. Гүлді жұлмау, бос бөтелкені көрінген жерге лақтырып кете бермеу, табиғат аясында демалған жерімізді тазалап кету, құстарға, иесіз жан-жануарларға қамқорлық көрсету сияқты қарапайым мәдениет түрін меңгергеніміз абзал.

Иә, тағы бір экологиялық мәселе ол - айналамыздағы қоқыс. Қаланың қақа ортасында, қоғамдық орындарда неше түрлі бөтелке, шылым қалдықтары, қоқыр-соқыр жатады. Табиғаттағы қоқыс тек жағымсыз көрініс қана емес, сонымен қатар жануарлар мен өсімдіктер әлеміне, адам денсаулығы мен экономикасына кері әсерін тигізетін күрделі экологиялық мәселе. Бұл 50-60 мың теңгеге күні қараған көше сыпырушыларынан басқа ешкімге керек емес тәрізді. Жауапкершілікті бір-бірімізге сілтемей, қоршаған ортаны қорғаумен барлығымыз айналысуымыз қажет. Бұрын мектеп оқушылары сенбілікке шағатын. Қазір ол жоқ. Бір жапырақ қоқысты көтеріп, мектеп ауласын тазалаған оқушының бойында қоршаған ортаға жауапкершілікпен қарау ұғымы қалыптасады.

Әрқайсымыз қоқысты дұрыс жоюдан, қоршаған ортаны қорғауды насихаттаудан бастап, табиғатты сақтауға үлес қоса аламыз.

Табиғат,
Әшкерелеп сөкпе бізді.
Тазала, саумал ауа,
Самалыңмен
Заводтың мұржасындай өкпемізді.
Санадан гөрі кейде сезім жетік,
Сезімсіз болар менің сөзім жетім...
Табиғат,
Емде мені,
Оралайын
Өзіңсіз күн жоғына көзім жетіп!, – деп Қадыр Мырза Әлі ақын жырлағандай, табиғаттан асып, одан ада тұтып ешқайда кете алмаймыз. Біз табиғатқа мейірімділікпен, сүйіспеншілікпен, қамқорлықпен қарап, үйлесімділік сақтағанда ғана ол бізге мәңгі тозбас құтты қоныс болады. Табиғатты қорғау – әрқайсымыздың атсалысуымызды талап ететін міндет. Бірлескен күш-жігерінің арқасында ғана біз болашақ ұрпақ үшін жеріміздің байлығы мен сұлулығын сақтай аламыз.

Аян АЙДАРҚЫЗЫ,
ЖПҚ-411 топ студенті.

БАЛАНЫ ҰРМА, БАҒЫ СЫНАДЫ

«ӘЙЕЛДІ ҰРМА, САҒЫ СЫНАДЫ, БАЛАНЫ ҰРМА, БАҒЫ СЫНАДЫ» ДЕГЕН АТА-БАБАЛАРЫМЫЗ АНАНЫ ДА, БАЛАНЫ ДА ҰРМАЙ-СОҚПАЙ АҚЫЛМЕН БАСҚАРА БІЛГЕН.

Психологтардың айтуы бойынша 2010 жылдан кейін дүниеге келген балаларды ұруға болмайды екен. Себебі, олар - альфа ұрпақтары. Арасында өзіне дейінгі буыннан бірнеше есе асып туғандар, вундеркинд оқушы, тіпті әлемді сақтап қалатын адам болуы мүмкін. Сондықтан мамандар ата-ана балаға назар аудармаса, түрлі психологиялық проблемаларға тап болуы әбден мүмкін дейді. Бірақ та бүгінгі таңда әлемнің барлық елдерінде байқалатын тұрмыстық құқық бұзушылық, әсіресе бала құқықын бұзу біздің өзекті мәселелеріміздің бірі.

Мамандардың зерттеулеріне сәйкес, мұның негізгі себептерінің бірі ішкілік, жұмыссыздық және соған байланысты өмір сүру жағдайлары. Атап өтсек Қазақстан әлемдегі тұрмыстық зорлық-зомбылық бойынша 62 орында тұр екен. Бұл факт тұрмыстық заң бұзушылық бойынша еліміз қызыл деңгейге жетті деген сөз. Осыған сәйкес биыл балалар мен әйелдерді тұрмыстық зорлық-зомбылықтан қорғау туралы заң күшіне енген болатын. Себебі тұрмыстық зорлыққа тек әйелдер ғана емес сондай-ақ, балалар да ұшырап жатыр.

«Мұндай қылмыстардың алдын алып, жолын кесу үшін менің тапсырмаммен нақты шаралар қабылдануда. Әйелдер мен балаларға жасалған зорлық-зомбылыққа қатыс¬ты қылмыстарды тергеумен әйел тергеушілер айналысатын болды. Сондай-ақ ішкі істер органдарында әйелдерді зорлық-зомбылықтан қорғаумен шұғылданатын мамандардың штаты қалпына келтіріліп, олардың құзыреті күшейтілді», - деді ҚР Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев.

Қоғамымыздағы зорлық-зомбылық мәселесі бір адамға, бір мемлекеттік органға ғана емес, әр адамның жауапкершілігіне байланысты. Әсіресе, балаларға жауапкершілікпен қарауымыз керек. Бала құқығы – ең асыл қазына.

Аяулым БЕЙСЕНБЕКОВА,
ЖПҚ-411.

СТУДЕНЧЕСКОЕ ЛЕТО:

ВРЕМЯ ВОЗМОЖНОСТЕЙ И НОВЫХ ОТКРЫТИЙ

© picture alliance/Bildagentur-online/Schoening

Лето для студентов — это время, когда учебные аудитории временно остаются позади, уступая место новым возможностям и перспективам. Подработка в летний период превращается в неотъемлемую часть студенческой жизни, открывая двери к финансовой самостоятельности и профессиональному развитию. В современном мире подработка не просто помогает удовлетворить личные потребности, но и служит важным этапом в формировании финансовой независимости и приобретении первого рабочего опыта.

Этот период также способствует расширению социального круга и установлению ценных профессиональных контактов, что является ключевым аспектом для будущего успеха. Будь то работа официантом в уютном кафе или стажировка в инновационной компании, лето предоставляет студентам уникальную возможность для самореализации и построения основы будущей карьеры. Вот так, с каждым летом, студенты шаг за шагом строят свой путь к профессиональным вершинам.

Хотя отсутствие опыта работы может показаться препятствием, у студентов есть множество возможностей зарабатывать деньги, используя свои навыки, творческий подход и находчивость. Изучая области фриланса, онлайн-платформ, электронной коммерции, местных услуг и творческих предприятий, студенты могут получать доход, приобретать ценный опыт и прокладывать путь к будущему успеху. Важно выбирать направления, которые соответствуют индивидуальным сильным сторонам и интересам, сохраняя при этом приверженность качеству, профессионализму.

СТУДЕНЧЕСКИЙ ЛЕТНИЙ ОПЫТ:

РАБОТА ЗА ПРЕДЕЛАМИ АУДИТОРИИ

В этом году я окончила 3 курс Жетысуского университета им. И. Жансугурова. В ЖУ я учусь по специальности учителя биологии. В данное время работаю в торговом доме «Карагаш», продавцом-консультантом. Главные цели работы сейчас - помочь родителям, получая дополнительный в свободное от учебы время. В подработке во вне студенческое время можно найти и плюсы и минусы. Если говорить о преимуществах - это общение с разными людьми, с коллективом, саморазвитие, открытие себя с другой стороны, обучение чему-то новому и, в конце концов, я могу позволить себе самостоятельные хоть и небольшие расходы.

Вначале мне было довольно проблематично найти работу, большинству работодателей не нужны студенты. Но со временем, находишь таких людей, которые не смотрят на это, и берут тебя на работу. Если у вас появляется свободное время, нельзя попусту лежать, нужно развиваться - это и самосовершенствование навыков, и дополнительный доход. За эти деньги ты можешь исполнить хоть какую-то маленькую мечту.

Если у вас есть желание устроиться на работу – для приобретения опыта, знаний, получения дополнительного заработка – сделайте это. И не обращайте внимания на других людей. Сейчас много разных платформ для поиска работы, можно искать подходящие вакансии на них, либо обратиться к преподавателям, сотрудникам вуза. Они могут подсказать, где найти подработку, порекомендовать вас.

Трудоустраиваясь, необходимо учитывать свои физические и моральные силы, уровень готовности к формированию новых компетенций и знакомству с коллективом. Безусловно, важно осознавать цель, для чего вы пришли на работу, так как от этого будут зависеть все дальнейшие действия.

Маржан ПАРДАБОЕВА,
БҚ-311.

ЛЕТНЯЯ ЗАНЯТОСТЬ:

КАК СТУДЕНТЫ СТРОЯТ СВОЁ БУДУЩЕЕ

Я хочу поделиться своим личным опытом с молодыми студентами и рассказать о преимуществах летней работы. Надеюсь, что это будет полезно и вдохновит вас на поиск своей первой профессиональной или подработочной занятости.

Летом прошлого года я решила попробовать себя в совершенно новой для меня сфере и найденной работе администратора в языковой школе. Этот опыт стал для меня увлекательным и учебным. Мое образование и страсть к журналистике всегда привлекали меня к общению и обмену культурными знаниями, поэтому работа в международной образовательной среде показалась мне очень интересной. В качестве администратора мне пришлось заниматься разнообразными административными задачами, такими как прием заявок от студентов, ведение расписания занятий и организация культурных мероприятий для учеников и их родителей. Конечно, я сталкивалась и с трудностями в работе. Первоначально было сложно адаптироваться к новой среде. Пришлось быстро учиться и осваивать основные рабочие процессы. Это требовало времени и усилий для полного понимания всех аспектов моей деятельности. Несмотря на все сложности, я точно могу сказать, что подработка не только помогла мне расширить свой кругозор в области образования и межкультурного взаимодействия, но и сделала мой летний период более насыщенным и полезным. Решение попробовать себя в этом деле было вдохновлено моим желанием получить практический опыт в среде, где я могла бы не только применить свои коммуникативные навыки, но и углубить понимание организационных аспектов работы в образовательной сфере. Этот опыт помог мне осознать мои профессиональные интересы и подтвердил мое стремление к дальнейшему развитию в сфере, связанной с образованием и межкультурным взаимодействием, а также стал отличным стимулом для моего личного роста и развития, даря мне новые знания и навыки, которые будут полезны в моей будущей карьере.

Советы по выбору летней подработки:

Учет интересов и специализации: При выборе летней работы учитывайте свои учебные и профессиональные интересы. Работа в области, которая вас интересует или которая связана с вашим будущим образованием и карьерными планами, будет наиболее продуктивной и удовлетворительной.

Для студентов, ищущих летнюю подработку, есть несколько эффективных стратегий поиска работы:

Онлайн-платформы: Используйте специализированные онлайн-платформы для поиска работы, которые предлагают множество вакансий для студентов.

Социальные сети: Подпишитесь на страницы компаний в социальных сетях, где час-то публикуются вакансии и информация о стажировках.

Работа по рекомендации: Спросите у своих знакомых, родственников и бывших коллег о возможных вакансиях. Работа по рекомендации часто бывает эффективной.

Прямое обращение: Не стесняйтесь отправлять прямые запросы в компании, которые вас интересуют, с приложением вашего резюме и мотивационного письма.

Развитие новых навыков и опыта: Выбирайте такую работу, которая позволит вам приобрести новые навыки и опыт. Это может быть работа в сфере обслуживания, продаж, административной поддержки или даже волонтерства в организациях, соответствующих вашим интересам.

Гибкий график работы: Учитывайте ваш график и возможность гибкости в рабочем времени. Это важно для того, чтобы работа не мешала вашим личным планам и возможности отдыха.

Знание своих прав: Ключевой аспект успешной летней подработки для студентов.

Студентам, выходящим на летнюю подработку, крайне важно иметь полное представление о своих трудовых правах. Важно понимать, что даже на временной работе у вас есть определенные права, которые важно знать и защищать. Это не только способ защиты от возможных нарушений со стороны работодателей, но и ключевой элемент обеспечения справедливых и безопасных условий труда. Эти знания помогут быть уверенными в том, что вы получаете соответствующую оплату труда, соблюдаются рабочие часы и условия трудового договора. Это также позволяет эффективно реагировать на любые потенциальные проблемы или конфликтные ситуации на рабочем месте.

Трудовой договор и условия труда: Важно, чтобы студенты имели понимание о том, что предполагается в трудовом договоре. Это включает в себя условия работы (график, обязанности, оплата), права и обязанности сторон, а также сроки испытательного срока, если таковые имеются.

Оплата труда: Студенты должны знать, какие ставки оплаты предусмотрены для их должности, какие дополнительные выплаты им полагаются (например, за сверхурочную работу или праздничные дни) и как рассчитывается оплата.

Рабочее время и отдых: Законодательство об определении рабочего времени и отдыха предоставляет студентам право на адекватные перерывы и выходные дни. Они должны быть информированы о своих правах на отдых и предусмотренные законом время работы.

Условия безопасности и охраны труда: Студенты имеют право на безопасные и здоровые условия труда. Они должны быть проинформированы о мерах по предотвращению травм и профессиональных заболеваний, а также о процедурах, которые следует принять в случае возникновения несчастного случая.

Защита от дискриминации и домогательств: Студенты имеют право на защиту от любой формы дискриминации или домогательства на рабочем месте. Они должны знать, как обращаться с жалобами и какие меры предусмотрены для защиты их прав.

Студенты, осведомленные о своих правах, более уверенно могут отстаивать свои интересы и требовать соблюдения законодательства со стороны работодателя. Это способствует формированию профессиональной самоуверенности и уважения к собственному труду.

Хава ХАНЧУКАЕВА,
ЖҚ-211.

ЖЕТЫСУ – СЕРДЦЕ ТУРИЗМА

«Нет места, равного тебе, мой Жетысу… И я не знаю, как воспеть в стихах твою красу»… С такой нежностью и искренним восхищением столетие назад писал о родном Семиречье Ильяс Жансугуров.

Президент Казахстана, во время своего рабочего визита в область Жетысу, подчеркнул значимость популяризации уникального историко-культурного наследия края. Он отметил огромный потенциал здешних мест для привлечения путешественников со всего мира и поставил развитие туризма в ранг важнейших задач стоящих перед регионом.

Представляем Вам, уважаемый читатель, размышления студентов-выпускников нашего университета на заданную тему.

Эти высказывания отражают осознание молодежью важности активной роли в сохранении и продвижении культурного наследия Жетысу.

ОБЛАСТЬ ЖЕТЫСУ: НОВЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ В СФЕРЕ ТУРИЗМА

Сфера туризма должна стать одним из основных направлений экономического развития нашего края. Испокон веков область Жетысу зовется раем на земле, местом сосредоточения природных богатств с уникальной историей. Именно здесь расположен самый высокий и живописный в стране водопад Бурхан-Булак. Только в национальном парке «Алтын-Эмель» в естественной среде обитают краснокнижные куланы и поет свою песню песчаный бархан. Ра¬дуют глаз многоцветные вершины горного массива Жонгар-Алатау. А озёра Алаколь и Балхаш известны не только своей красотой, но и лечебными свойствами. Поговаривают, еще в древности, в водах Алаколя залечивали свои раны воины войска Чингис-хана. А в советское время на побережье существовал специальный пансионат, где проходили оздоровительный курс космонавты. Хлоридо-натриевые соли содержащиеся в водах озера эффективно помогают лечению вегетативной и периферической нервной системы, сердечно-сосудистых заболеваний. Формирование грязей озера Алаколь обусловлено взаимодействием геолого-гидрологических, климатических, физико-химических и биологических факторов. Сероводородная грязь озера обладает тонизирующим эффектом. Применяется при лечении кожных заболеваний, опорно-двигательного аппарата, суставов и суставных тканей, последствий травм и переломов, а также используется для реабилитации после операций.

Еще одним примечательным местом является озеро Жасылколь. Оно притаилось в сказочно-красивом месте среди высоких гор и величественных елей. Вода меняет свой цвет как хамелеон в зависимости от погоды, времени года и таяния ледников. Например, весной она мутная и напоминает топленое молоко, осенью – как голубоватый кристалл. Летом водоем приобретает зеленый или синеватый цвет, а зимой – свинцовое. Отдых у озера – сплошное удовольствие, ведь вокруг чудесная природа, бирюзовая гладь воды и… тишина.

Потенциал области Жетысу в сфере туризма огромен, однако столько еще предстоит сделать для его усовершенствования. Улучшение транспортной доступности, инфраструктуры, решение вопроса с дефицитом электроэнергии и многое другое. Кроме того, в данное время цена – качество на оказываемые услуги не соответствуют друг другу. Очень надеюсь, что совсем скоро эта ситуация исправится и наш край станет Жемчужиной туризма, и приобретет такую же популярность, как Лазурный берег во Франции.

Аяулым БЕЙСЕНБЕКОВА
ЖПҚ-411.

ЖЕТЫСУ - СКРЫТАЯ ЖЕМЧУЖИНА КАЗАХСТАНА

Область Жетысу привлекает туристов своими уникальными природными красотами и богатым культурным наследием. От величественных гор и живописных озер до бескрайних степей и исторических памятников — этот регион предлагает разнообразные возможности для активного отдыха. Путешественники могут насладиться аутентичным опытом, исследуя малоизвестные уголки этого удивительного края, где прошлое встречается с настоящим.

Туризм - это действие и процесс проведения времени вдали от дома в целях отдыха, релаксации и получения удовольствия при одновременном использовании коммерческих услуг.

Казахстан занимает 66-е место из 117 стран по индексу развития туризма Всемирного экономического форума. В 2019 году страну посетило 10,7 миллиона туристов, но пандемия сократила это число до 3,5 миллиона в 2020 году. К сентябрю 2022 года количество туристов снова выросло до 8,3 миллиона.

Было бы легко совершить поездку в Казахстан, просто побывав в больших городах. Алматы - историческая столица и самый большой город, полный обсаженных деревьями улиц, милых кафе и прекрасных музеев. Астана - современная столица, где здания спроектированы международными архитекторами, а улицы широкие и чистые. Алматы и Астана - это города мирового уровня, где легко найти рестораны, жилье и развлечения высочайшего класса.

Казахстан также имеет богатую культуру и историю, от духовных лидеров до ремесленников и исполнителей. Наряду с современными концертными залами и исполнителями международного уровня выступают традиционные музыканты, которые поддерживают песни и стихи прошлых поколений. Прикладное искусство по-прежнему популярно для украшения домов и юрт, а в музеях хранятся одни из лучших образцов мастерства казахских художников.

Казахские кочевники всегда жили в гармонии с природой, поэтому в Казахстане много природных достопримечательностей. Начиная с древних времен, когда люди оставляли рисунки на скалах в Тамгалы, и до наших дней, когда по всей стране расположены обширные природные заповедники. Независимо от того, хотите ли вы отправиться в короткую пешую прогулку, устроить пикник на скорую руку или отправиться в более продолжительный поход по горам или степям, здесь нет недостатка красивых мест.

В Казахстане есть что исследовать - от бескрайних степей до суеты больших городов.

Например, в области Жетысу, которая может стать новой претенденткой для развития туризма в нашей стране, есть два национальных парка, совершенно непохожих друг на друга! «Алтын-Эмель» знаменит поющими барханами с их чарующими мелодиями ветра. А в парке «Жонгар-Алатау» растет яблоня Сиверса - прародительница всех яблонь в мире.

Также, в области Жетысу есть водопад Бурхан-Булак. Он расположен в горах Джунгарского Алатау, в ущелье реки Кора. Его общая высота составляет 168 м, хотя с земли его самый высокий каскад не виден. Высота его видимой части, состоящей из трех каскадов, составляет 114 м. Водопад расположен на высоте 2000 м над уровнем моря.

Река Бурхан-Булак, образующая водопад, стекает с гор Каратау. У подножия водопада она ударяется о массивный скалистый выступ и образует облако брызг. Даже в самый жаркий день здесь сохраняется высокая влажность и комфортная температура. Растущие здесь ели и азиатский можжевельник источают нежный аромат. Это место подходит для фитотерапии. Неудивительно, что оно пользуется все большей популярностью.

К тому же, в области Жетысу наблюдается рост основных показателей в сфере туризма. За последние три года количество туристов, посещающих регион, удвоилось, а объем услуг в сфере вырос до 16 млрд. тенге.

В настоящее время реализуется ряд инфраструктурных проектов, которые придадут импульс развитию отрасли в нашей области.

Туризм должен стать приоритетной сферой экономики региона. Большое количество туристов должно внести позитивный вклад в развитие области. Потенциал региона в сфере туризма огромен.

Но, к сожалению, не все могут насладиться красотами нашего края. Туристическая индустрия Казахстана сталкивается с политическими проблемами, мешающими ее развитию. Одной из главных проблем является слабая международная маркетинговая кампания. Казахстану нужна мощная глобальная реклама для привлечения туристов.

Также сложные визовые требования затрудняют привлечение туристов. Упрощение визового процесса важно для поощрения поездок.

Несмотря на прогресс в развитии инфраструктуры, нужно улучшать транспорт, жилье и удобства, особенно в менее популярных регионах. Решение этих проблем поможет Казахстану стать ведущим туристическим направлением.

Для раскрытия потенциала туризма нужна комплексная стратегия и конкретные меры.

Анастасия КРЯТ
ЖР-411.

7-8 стр. подготовлены Аидой АХМЕТОВОЙ.

ҚҰРЫЛТАЙШЫ: І.ЖАНСҮГІРОВ АТЫНДАҒЫ ЖЕТІСУ УНИВЕРСИТЕТІ

Медиаорталық басшысы
Баян Шаянбаева

Бас редактор: А. Иебекова
Тілші: С. Әшірбекова
Корректор: А. Ахметова
Дизайнер: Н. Елшібеков
Фотограф: Б. Таубалды

- Газет Қазақстан Республикасы Ақпарат және Коммуникация министрлігі, Байланыс, ақпараттандыру және бұқаралық ақпарат құралдары саласындағы мемлекеттік бақылау комитетінде 2018 жылғы 27 қарашада тіркеліп, № 17378-Г куәлігі берілген.
- «Жетісу университеті» газеті медиаорталықта теріліп, беттеледі.
- Жарияланған мақала авторларының пікірлері редакция көзқарасын білдірмейді.
- Газет айына бір рет шығады.
- Газет Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32-үйде, «Алматы - Болашақ» АҚ филиалы «Офсет» баспаханасында басылады.

МЕКЕНЖАЙЫМЫЗ:
Талдықорған қаласы,
Жансүгіров көшесі, 187 а.
Байланыс телефоны: 12-00

Индекс 64568
Тапсырыс №715
Таралым 2000 дана